

بانگ آزادی

ارگان مرکزی

سازمان اتحاد برای دموکراسی در ایران

(تأسیس: آذر ۱۳۷۶)

اول آذر ۱۳۷۶

شماره اول -

فهرست:

- ۲- اعلام موجودیت و برنامه موقت سازمان اتحاد برای دموکراسی در ایران
- ۳- اعلامیه جهانی حقوق بشر (مصوب ۱۹۴۸)
- ۴- میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (مصوب ۱۹۶۶)

آدرس: تهران، صندوق پستی ۳۱۵-۱۳۴۶۵

بهای نشریه: ۱۰۰۰ ریال

اعلام موجودیت و مرانامه موقت سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران

- ۱- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، سازمان دمکراتیک مستقلی است که در اول آذرماه ۱۳۷۶ در ایران تشکیل شده و برای تحقق دمکراسی در مین و تأمین منافع و حقوق دمکراتیک و آزادیهای اساسی همه اشخاص جامعه مبارزه می‌کند.
- ۲- هدف و سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران عبارت است از:
رعایت بدون قید و شرط آزادیها و حقوق انسانی تصریح شده در اعلامیه جهانی حقوق بشر و «میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی»
۳- شیوه و سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، برای تحقق اهداف خود، مبارزه‌ای مردمی، مسالمت‌آمیز، با بهره‌میز از اعمال خشنونت، بسب‌گذاری، ترور و درگیری مسلحانه است.
- مشی این سازمان مبتنی است بر ایجاد و توسعه تشکیلات و ارگانهای منسجم خود در میان مردم، ترویج ایده‌ها و تقویت فرهنگ و تبلیغ برنامه‌های دمکراتیک و انسانی، افشای موارد نقض حقوق بشر در جامعه، و هدایت مردم در جهت تحقق خواستها و حقوق دمکراتیک آنها.
- ۴- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، از اقدامات مستمری نیروهای آزادیخواه و جنبشهای مختلف مردم برای تأمین حقوق و خواستههای حق خود، حمایت می‌کند. اما از حرکتها و اقدامهایی که می‌تواند به گسترش تروریسم، درگیری مسلحانه و ایجاد جنگ داخلی در کشور منجر شود حمایت نکرده و از نظر اصولی با این نوع حرکتها مخالف است.
- ۵- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، کلیه فعالیتهای خود در عرصه‌های گوناگون را به شکل کاملاً علنی انجام می‌دهد. این سازمان فعالیت خود را در داخل کشور و همراه با حرکتهای مردم در مین تداوم می‌بخشد. از این رو شورای رهبری این سازمان نباید تحت هیچ شرایطی و به هیچ بهانه‌ای به خارج از کشور منتقل شود.
- ۶- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، در روند فعالیتهای خود بر حفظ منافع ملی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت کشور تأکید دارد. و مبارزه خود برای تأمین حقوق و آزادیهای اساسی در کشور را با اتکاء به نیروی مردم به پیش می‌برد و در این راستا برای دولت‌های خارجی هیچگونه حق دخالتی قائل نیست. این سازمان در چارچوب مرانامه خود از امکانات تبلیغی سازمانها، نهادها و مجامع رسماً غیر دولتی مدافع آزادیها و حقوق بشر در جهان و نیز رسانه‌های گروهی بین‌المللی بهره می‌گیرد.
- ۷- کلیه جمهوریخواهان دمکرات مین صرفنظر از اعتقادات فلسفی و ایدئولوژیکی و مذهبی یا غیرمذهبی، تعلقات و عداوت و وابستگی‌ها به سازمانها و احزاب گوناگون، موقعیت طبقاتی و اجسامی خود، می‌توانند در سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، عضو شوند، به شرط آن که مرانامه آن را بپذیرند و برای تحقق آن تلاش کنند و رهنمودهای این سازمان در چارچوب مرانامه آن را، با حفظ استقلال هویت و انتقادات خود در زمینه‌های دیگر، اجرا نمایند.
- ۸- شرایط پذیرش عضو در «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» عبارتند از:
- الف) داشتن تابعیت ایران.
ب) حداقل ۱۶ سال.
ج) پذیرش مرانامه و تلاش برای تحقق آن.
د) داشتن یک معرف از اعضای سازمان که حداقل یک سال سابقه آشنایی با وی را داشته باشد.
ه) شرکت در یکی از ارگانهای سازمان (در شکل ناس فردی یا جلسات جمعی).
- ۹- سپرداخت حسن عضویت بدون وقفه که میزان آن توسط خود عضو تعیین می‌شود.
- تبصره ۱: افرادی که نفاذ، خیانت یا اقدام آنها علیه جنبش آزادیخواهان و حق طلبان مردم ثابت شده باشد، افرادی که عضو گروه، سازمان، نهاد و ارگانی باشند که به هر عنوان و نحوی علیه جنبش دمکراتیک مردم و نیروهای مترقی اقدام کرده باشند، و نیز اعضای نیروهای نظامی و انتظامی و ارگانهای اطلاعاتی، امنیتی، عناصر وابسته به مطبوعات و رسانه‌های مدافع انحصارطلبی و سرکوب دگراندیشان، و همچنین افراد وابسته به جریانهای ضد دمکراتیک یا مخالفان جمهوریت، نمی‌توانند عضو «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» شوند.
- تبصره ۲: تصویب یا رد عضویت افراد در «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» به عهده شورای رهبری سازمان یا ارگانی است که شورای رهبری به آن اختیار کامل دهد.
- ۹- از آغاز تأسیس «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» تا زمان تشکیل مجمع عمومی سازمان، این مرانامه موقت به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و سپس در مجمع عمومی سازمان با مشارکت مستقیم و غیرمستقیم کلیه اعضاء، برنامه و اساسنامه جدید و کامل سازمان تصویب و تصویب خواهد شد.
- ۱۰- مجمع عمومی «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» با شرکت کلیه اعضای سازمان یا نمایندگان منتخب آنها، در اول آذرماه ۱۳۷۷ در ایران تشکیل خواهد شد. وظایف مجمع عمومی «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» عبارتند از: بررسی عملکرد سازمان در فاصله یک ساله، رسیدگی به انتقادات و گزارشات اعضاء، تکمیل و اصلاح و تغییر مرانامه موقت آزمایشی و تصویب برنامه و اساسنامه، انتخاب اعضاء شورای رهبری و کمیسیون بازرسی، و تعیین خطمشی سازمان برای آینده.
- ۱۱- مایهات «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» عبارتند از: حق عضویت اعضاء، کمک‌های مادی مردم و طلاقتان، و هوایب حاصله از فروش تشریات.
- تبصره: درامات هرگونه کمک مالی دولتهای خارجی، دولت ایران و نهادها و مؤسسات وابسته به آنها ممنوع است.
- ۱۲- با توجه به شرایط مشخص و وضعیت حساس کنونی در کشور و با اتکاء به تجارب فعالیت نیروهای آزادیخواه مین در دوره‌های گوناگون، «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» تا زمان برگزاری مجمع عمومی خود در اول آذر ۱۳۷۷، از اعلام نام اعضاء شورای رهبری، کادرها و اعضاء سازمان خودداری می‌کند و تنها آقای پیروز دوانی را به عنوان دبیر و سخنگوی سازمان معرفی می‌نماید و به وی مأموریت می‌دهد تا با تشکیل کمیته‌های مبنی از علاقمندان و اعضاء سازمان، در جهت انجام وظایف زیر برای «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» عمل نماید:
- الف) شناساندن سازمان به احزاب، سازمانها و شخصتهای سیاسی و جامعه مطبوعاتی و فرهنگی و هنری مین.
ب) شناساندن سازمان به مجامع و نهادهای بین‌المللی مدافع حقوق بشر.
ج) شناساندن سازمان به احزاب، سازمانها و شخصتهای سیاسی و نهادهای مطبوعاتی، فرهنگی و هنری در سراسر جهان.
د) انتشار اطلاعیه‌های ضروری و نشریه ماهانه «بانگ آزادی» به عنوان ارگان مرکزی سازمان.
ه) عضوگیری و ایجاد ارگانهای سازمانی لازم.
و) برگزاری مجمع عمومی سازمان در موعد مقرر.

- ۱- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، سازمان دمکراتیک مستقلی است که در اول آذرماه ۱۳۷۶ در ایران تشکیل شده و برای تحقق دمکراسی در مین و تأمین منافع و حقوق دمکراتیک و آزادیهای اساسی همه اشخاص جامعه مبارزه می‌کند.
- ۲- هدف و سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران عبارت است از:
رعایت بدون قید و شرط آزادیها و حقوق انسانی تصریح شده در اعلامیه جهانی حقوق بشر و «میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی»
۳- شیوه و سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، برای تحقق اهداف خود، مبارزه‌ای مردمی، مسالمت‌آمیز، با بهره‌میز از اعمال خشنونت، بسب‌گذاری، ترور و درگیری مسلحانه است.
- مشی این سازمان مبتنی است بر ایجاد و توسعه تشکیلات و ارگانهای منسجم خود در میان مردم، ترویج ایده‌ها و تقویت فرهنگ و تبلیغ برنامه‌های دمکراتیک و انسانی، افشای موارد نقض حقوق بشر در جامعه، و هدایت مردم در جهت تحقق خواستها و حقوق دمکراتیک آنها.
- ۴- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، از اقدامات مستمری نیروهای آزادیخواه و جنبشهای مختلف مردم برای تأمین حقوق و خواستههای حق خود، حمایت می‌کند. اما از حرکتها و اقدامهایی که می‌تواند به گسترش تروریسم، درگیری مسلحانه و ایجاد جنگ داخلی در کشور منجر شود حمایت نکرده و از نظر اصولی با این نوع حرکتها مخالف است.
- ۵- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، کلیه فعالیتهای خود در عرصه‌های گوناگون را به شکل کاملاً علنی انجام می‌دهد. این سازمان فعالیت خود را در داخل کشور و همراه با حرکتهای مردم در مین تداوم می‌بخشد. از این رو شورای رهبری این سازمان نباید تحت هیچ شرایطی و به هیچ بهانه‌ای به خارج از کشور منتقل شود.
- ۶- سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، در روند فعالیتهای خود بر حفظ منافع ملی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت کشور تأکید دارد. و مبارزه خود برای تأمین حقوق و آزادیهای اساسی در کشور را با اتکاء به نیروی مردم به پیش می‌برد و در این راستا برای دولت‌های خارجی هیچگونه حق دخالتی قائل نیست. این سازمان در چارچوب مرانامه خود از امکانات تبلیغی سازمانها، نهادها و مجامع رسماً غیر دولتی مدافع آزادیها و حقوق بشر در جهان و نیز رسانه‌های گروهی بین‌المللی بهره می‌گیرد.
- ۷- کلیه جمهوریخواهان دمکرات مین صرفنظر از اعتقادات فلسفی و ایدئولوژیکی و مذهبی یا غیرمذهبی، تعلقات و عداوت و وابستگی‌ها به سازمانها و احزاب گوناگون، موقعیت طبقاتی و اجسامی خود، می‌توانند در سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران، عضو شوند، به شرط آن که مرانامه آن را بپذیرند و برای تحقق آن تلاش کنند و رهنمودهای این سازمان در چارچوب مرانامه آن را، با حفظ استقلال هویت و انتقادات خود در زمینه‌های دیگر، اجرا نمایند.
- ۸- شرایط پذیرش عضو در «سازمان اتحاد برای دمکراسی در ایران» عبارتند از:
- الف) داشتن تابعیت ایران.
ب) حداقل ۱۶ سال.
ج) پذیرش مرانامه و تلاش برای تحقق آن.
د) داشتن یک معرف از اعضای سازمان که حداقل یک سال سابقه آشنایی با وی را داشته باشد.
ه) شرکت در یکی از ارگانهای سازمان (در شکل ناس فردی یا جلسات جمعی).

اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ میلادی (مطابق با ۱۹/۹/۱۳۲۷ شمسی) مجمع عمومی سازمان ملل متحد

مقدمه

از آنجا که شناسایی حیثیت ذاتی کلیه اعضای خانواده بشری و حقوق بکسان و انتقال آنها بر آنان اساس آزادی، عدالت و صلح را در جهان تشکیل می دهد.

از آنجا که عدم شناسایی و تغییر حقوق بشر منتهی به اعمال وحشیانه ای گردیده است که روح بشریت را به حصبان و دانش و ظهور دنیایی که در آن افراد بشر در بیان و عقیده آزاد و از ترس و فقر، قانع باشند به عنوان بالاترین آمال بشر اعلام شده است.

از آنجا که اساساً حقوق اساسی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر به عنوان آخرین علاج به ایام بر ضد ظلم و فشار مجبور نگردد.

از آنجا که اساساً لازم است ترسعه روابط دوستانه بین ملل را مورد تشویق قرار داد.

از آنجا که مردم ملل متحد، ایسان خود را به حقوق اساسی بشر و مقام و فروش فرد انسانی و تسلی حقوق مرد و زن مجدداً در دستور، اعلام کردند و تصمیم واضح گرفتند که به پیشرفت انجمنها، کمک کند و در محیطی آزاد، وضع زندگی بهتری به وجود آورند.

از آنجا که مولد حضور، متحدند شناسند که احترام جهانی و رعایت واقعی حقوق بشر و آزادیهای اساسی را با همکاری سازمان ملل متحد تأمین کنند.

از آنجا که حسن تعامل مشترکی نسبت به این حقوق و آزادیها برای احیای کامل این تمدن، کمال اهمیت را دارد.

مجمع عمومی این اعلامیه جهانی حقوق بشر را آرمان مشترکی برای تمام مردم و کلیه ملل، اعلام می کند تا حسی افراد و همه ارکان اجتماع، این اعلامیه را دایماً در مد نظر داشته باشند و مساعدت کنند که به وسیله تعلیم و تربیت، احترام این حقوق و آزادیها ترسعه باید و با تدابیر تدریسی ملل و بین المللی، شناسایی و احیای واقعی و حیاتی آنها چه در میان خود ملل عضو و چه در بین مردم کشورهای که در فلسفه آنها می باشد تأمین گردد.

ماده ۱

تمام افراد بشر آزاد به دنیا می آید و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند همه دارای عقل و وجدان می باشند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند.

ماده ۲

هر کس می تواند بدون هیچ گونه تمایز، خصوصاً از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین ملیت، وضع اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر موقعیت دیگر، از تمام حقوق، کلیه آزادیها که به اعلامیه حاضر ذکر شده است بهره مند گردد.

مخلایه هیچ تبعیضی به عمل نخواهد آمد که منتهی بر وضع سیاسی، اداری و قضایی یا بین المللی کشور یا سرزمینی باشد که شناس به آن تعلق دارد، خود این کشور مستقل، تحت قبضت یا غیر خود مستار بوده یا حاکمیت آن به شکلی محدود شده باشد.

ماده ۳

هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.

ماده ۴

احدی را نمی توان در بردگی نگاه داشت و دادوستد بردگان به هر شکلی که باشد ممنوع است.

ماده ۵

احدی را نمی توان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری فرار دهنده ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شرف بشری یا موهن باشد.

ماده ۶

هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه جا به عنوان یک انسان در مقابل قانون شناخته شود.

ماده ۷

همه در برابر قانون مساوی هستند حق دارند بدون تبعیض و باسوره از حمایت قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقص اعلامیه حاضر باشد و بر علیه هر شخصی که برای چنین تبعیضی به عمل آید بطور تساوی از حمایت قانون بهره مند شوند.

ماده ۸

در برابر اعمالی که حقوق اساسی فرد را مورد تجاوز قرار بدهد و آن حقوق به وسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته شده باشد هر کس حق رجوع مؤثر به محاکم ملی صالحه دارد.

ماده ۹

احدی نمی تواند خودسرانه توقیفه حبس یا تبعید بشود.

ماده ۱۰

هر کس با سوابق کامل حق دارد که درآرایش به وسیله دادگاه مستقل و به طرفی، متصفانه و علناً

رسیدگی بشود و هیچ دادگاهی درباره حقوق و آزادیات او را با اتهام جرمی که به او توجیه پیدا کرده باشد اتصاد تصمیم نماند.

ماده ۱۱

۱ - هر کس که به بره کاری منتهی شده باشد می گفد محسوب خواهد شد تا وقتی که در جریان یک دعوای عمومی که در آن کلیه خصمهای لازم برای دفاع او تعیین شده باشد، قسیر او قانوناً محرز گردد.

۲ - هیچ کس برای اسام یا عدم شناسا عملی که در موقع ارتکاب آن عمل به موجب حقوق ملی یا بین المللی جرم شناخته نمی شده است محکوم نخواهد شد به همین طریق هیچ مجازاتی شدیدا شدیدا در از آنجا که در موقع ارتکاب جرم دفاع ملق می گرفت درباره تصدی اعمال نخواهد شد.

ماده ۱۲

احدی در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، گفتگاو، با مکانیات خود نباید مورد مداخله ای خودسرانه واقع شود و شرافت و اسم و رستش نباید مورد حمله قرار گیرد. هر کس حق دارد که در مقابل این گونه مداخلات و حملات، مورد حمایت قانون قرار گیرد.

ماده ۱۳

۱ - هر کس حق دارد که در داخل هر کشوری آزادیه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را انتخاب نماید.
۲ - هر کس حق دارد هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند یا به کشور خود بازگردد.

ماده ۱۴

۱ - هر کس حق دارد در برابر تطبیب شکنجه و آزار، پانگامی، جستجوئی و تفتیشهای دیگر باید اختیاری کند.
۲ - در موردی که تطبیب واقعاً منتهی به جرم عمومی و غیرسیاسی یا رفتارهای مخالف با اصول و مفاسد متحد باشد، نمی توان از این حق استفاده نمود.

ماده ۱۵

۱ - هر کس حق دارد که دارای تابعیت باشد.
۲ - احدی را نمی توان خودسرانه از تابعیت خود یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد.

ماده ۱۶

۱ - هر زن و مرد با هم حق دارد بدون هیچ گونه محدودیت در خطر آزاد، حیثیت، تابعیت یا مذهب یا هدی دیگر زنده بماند و تشکیل خانواده دهند در تمام مدت زنده بمانند و حکام احلال آن، زن و شوهر در کلیه امور مربوطه آزادیه دارند.

۲ - ازدواج باید با رضایت کامل و آزادانه زن و مرد واقع شود.
۳ - خانواده از طریق و اساس اجتماع است و حق دارد از حمایت جامعه و دولت بهره مند شود.

ماده ۱۷

۱ - هر شخص، متصرفاً یا بطور اجتماع حق مالکیت دارد.
۲ - احدی را نمی توان خودسرانه از حق مالکیت محروم نمود.

ماده ۱۸

هر کس حق دارد که آزادی فکر، وجدان و مذهب بهره مند شود.
این حق منتهی آزادی تغییر مذهب یا عقیده و همچنین منتهی آزادی اظهار عقیده و ایسان می باشد و نیز شامل تعلیمات مذهبی و احیای مراسم دینی است. هر کس نمی تواند از این حقوق متصرفاً یا مستصفاً به طور خصوصی یا به طور عمومی برخوردار باشد.

ماده ۱۹

هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آن است که او فکانش عقاید خود به هم و اضطرابی نقلقده باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن به تمام وسائل ممکن و بدون ملاحظاتی مرزی، آزاد باشد.

ماده ۲۰

۱ - هر کس حق دارد که در اجتماع و اجتماعات شرکت کند.
۲ - هیچ کس نمی تواند از این حق محروم شود.
۳ - هر کس حق دارد که در اجتماع شرکت کند.

ماده ۲۱

۱ - هر کس حق دارد که در اداره امور عمومی کشور خود، خود مستقیماً و خود یا واسطه نمایندگان که آزادانه انتخاب شده باشند شرکت کند.
۲ - هر کس حق دارد که در انتخاب و انتخابی شرکت کند.
۳ - اساس و مشاء، قدرت حکومت را در مردم است. این آزادی باید به وسیله انتخاباتی برگزار گردد که در روی صداقت و به طور ادواری صورت پذیرد. انتخابات باید عمومی و با رعایت مساوات باشد و با روی محسن یا طرفه ای نظیر آن انجام گیرد که آزادی روی را تلقین نماید.

میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی صوب ۱۶ دسامبر ۱۹۶۶ (مطابق با ۱۳۲۵/۹/۲۵ شمسی) مجمع عمومی سازمان ملل متحد

مقدمه

کشورهای طرف این میثاق

با توجه به اینکه بر طبق اصولی که در منشور ملل متحد اعلام گردیده است شناسایی جهت ذاتی و حقوق یکسان و هر قابل انتقال کلیه اعضاء، همانند بشریت آزادی، عدالت و صلح در جهان است. با اذعان به این که بر طبق اعلامیه جهانی حقوق بشر کمال مطلوب شناسایی آزادی جهانی است. در صورتی حاصل می شود که شرایط تنوع هر کس از حقوق مدنی و سیاسی خود و همچنین حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی او ایجاد شود. با توجه به این که دولتین بر طبق منشور ملل متحد به ترویج احترام جهانی و موافقت با رعایت حقوق و آزادیهای بشر ملزم هستند.

با در نظر گرفتن این حقیقت که هر فرد نسبت به افراد دیگر و نیز نسبت به اجتماعتی که بدان تعلق دارد عهدمدار و وظیفی است و مکلف است به این که در ترویج و رعایت حقوق شناخته شده به موجب این میثاق اعتماد نماید.

با مراد زیر موافقت دارند:

بخش یکم

ماده ۱:

- ۱- کلیه ملل دارای حق خودمختاری هستند به موجب حق مزبور ملل وضع سیاسی خود را آزادانه تعیین و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود را آزادانه تعیین می کنند.
- ۲- کلیه ملل متعهدند برای نیل به هدفهای خود در منابع و ثروتهای طبیعی خود بدون اخلال با آزادیات ناشی از همکاری اقتصادی بین المللی منشور بر منابع مشترک و حقوق بین المللی آزادی هرگونه تعرضی ننمایند. در هیچ موردی نمی توان منشور را از وسایلی منشور سرچشمه کرد.
- ۳- دولتهای طرف این میثاق از حمله دولتهای مسئول افواه سوزنیهای غیرمستند و تحت نفیست سکفته لفظی خوددستارای ملل را تسهیل و احترام این حق را طبق مقررات منشور ملل متحد رعایت کنند.

بخش دوم

ماده ۲:

- ۱- دولتهای طرف این میثاق متعهد می شوند که حقوق شناخته شده در این میثاق را دوباره کنیه افراد مقیم در قلمرو و تابع حاکمیشان بدون هیچ گونه محدودیتی از قبیل نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا عقیده دیگر، اصل و منشأ ملی، اجتماعی، ثروت، نسب یا سایر وضعیتها محرم سرچشمه و تعیین نکنند.
- ۲- هر دولت طرف این میثاق متعهد می شود که بر طبق اصول قانون اساسی خود و مقررات این میثاق اقداماتی در زمینه ایجاد تدابیر قانونگذاری و غیر آن به منظور تضمین حقوق شناخته شده در این میثاق که قبلاً به موجب قوانین موجود یا تدابیر دیگر لازم الاجرا نشده است بعمل آورد.
- ۳- هر دولت طرف این میثاق متعهد می شود که:

الف - تعیین کند که برای هر شخصی که حقوق و آزادیهای شناخته شده در این میثاق دوباره او تعرض شده باشد وسیله مطمئن اسطفاق حق فراهم بشود هر چند که تعرض حقوق به وسیله اشخاصی از کتابت شده باشد که در اجرائی مشاغل رسمی خود عمل کرده باشند.

ب - تعیین کند که مقامات صالح قضائی - اداری یا مقننه یا هر مقام دیگری که به موجب مقررات قانونی آن کشور صلاحیت دارد دوباره شخص را دعوت مستند مدعنه اسطفاق حق بکنند و همچنین اشکالات نظمه به مقامات قضائی را توسعه بدهند.

ج - تعیین کند که مقامات صالح نسبت به نظامی که حقیقت آن محرز بشود ترتیب اثر صحیح بدهند.

ماده ۳:

دولتهای طرف این میثاق متعهد می شوند که تساری حقوق زنان و مردان را در استفاده از حقوق مدنی و سیاسی پیش برین شده در این میثاق تأمین کنند.

ماده ۴:

هرگاه یک خطر عمومی استثنائی (فوق العاده) موجودیت ملت را تهدید کند و این خطر رسماً اعلام شود کشورهای طرف این میثاق متعهدند تدابیری خارج از الزامات مقرر در این میثاق به منظور رفع و تسخیر حتماً ایجاب می نماید اتحاد نمایند مشروط بر این که تدابیر مزبور با سایر الزاماتی که بر طبق حقوق بین المللی بعهده دارند مغایرت نداشته باشد و منحصر به تبعیض متخسر کراس نژاد - رنگ - جنس - زبان - اصل و

ماده ۲۲

هر کس به صورتی عضو اجتماع حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به وسیله اشخاص ملل و همکاری بر ملل، حقوق اقتصادی اجتماعی و فرهنگی خود را که لازمه سلام و نسو آزادی است نصیبت فرست با رعایت تشکیلات و منابع غیر حکومتی مستفرد...

ماده ۲۳

۱- هر کس حق دارد کار کند، کار خود را آزادانه انتخاب نماید، شرایط معضاه و رضایتش برای کار حواسر باشد و در مقابل بکارگری مورد حمایت قرار گیرد.

۲- همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی در مقابل کار مساوی، اجرت مساوی دریافت دارند.

۳- هر کس که کار می کند به مزد معضاه و رضایتش تعیین می شود که زندگی او و خانواده اش را موافق شئون انسانی تأمین کند و آن را در صورت لزوم با هر نوع وسایلی دیگر حمایت اجتماعی، تکمیل نماید.

۴- هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیهها نیز شرکت نماید.

ماده ۲۴

هر کس حق استراحت و فراغت و تفریح دارد و بخصوص به محدودیت مضمول ساعات کار و سرمیهای اجوری، با احد حقوق تعیین می باشد.

ماده ۲۵

- ۱- هر کس حق دارد که سطح زندگی او، سلامتی و رفاه خود و خانواده اش را از جهت خوبتر و اسکی و رفاهتهای طبی و خدمات لازم اجتماعی تأمین کند و همچنین حق دارد که در مواقع بکارگری بیباری، شخص اعضاء بیوگی بیروی یا در تمام موارد دیگری که به حلال خارج از اراده انسان، وسایلی اسرار معاش از بین رفته باشد، از شرایط نیرومندانگی زندگی برخوردار شود.
- ۲- مادران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت مخصوصی بهره مند شوند کودکان چه بر اثر ازدواج و چه بدون ازدواج بنیاد آسوده باشند. حق دارند که همه از یک نوع حمایت اجتماعی برخوردار شوند.

ماده ۲۶

- ۱- هر کس حق دارد که آموزش و پرورش هر چه شود، آموزش و پرورش قابل اجتناب و بیکی مربوط به تعلیمات ابتدایی و متوسطه است باید پیشی باشد آموزش ابتدایی اجتناب آموزش سرمدی باید صورت پیدا کند و آموزش عالی باید با شرایط تساری کامل، به روی همه باز باشد همه، با به استفاده خود بتوانند آن بهره مند گردند.
- ۲- آموزش و پرورش باید طوری هدایت شود که نصیبت انسانی هر کس را به حد اکمل رشد آن برساند و احترام حقوق و آزادیهای بشر را تقویت کند. آموزش و پرورش باید با حسن تعاضب گذشت و احترام عقاید مختلف و دوستی بین تمام ملل جسمتهای نژادی یا مذهبی و همچنین توسعه فعالیتهای ملل متحد را در راه حفظ صلح تسهیل نماید.
- ۳- پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود نسبت به دیگران اولویت دارند.

ماده ۲۷

- ۱- هر کس حق دارد آزادی در زندگی فرهنگی اجتماع شرکت کند از فنون و هنرها منتفع گردد و پیشرفت علمی و فواید آن سهم بماند.
- ۲- هر کس حق دارد در حمایت منافع معنوی و مادی آثار علمی، فرهنگی یا هنری خود برخوردار شود.

ماده ۲۸

۱- هر کس حق دارد برقراری تعلیمی را بخواند که از لحاظ اجتماعی و بین المللی، حقوق و آزادیهای را که در این اعلامیه ذکر گردیده است تأمین کند و آنها را به مورد عمل بگرداند.

ماده ۲۹

- ۱- هر کس در مقابل آن جامعه ای وظیفه دارد که رشد آزاد و کامل شخصیت او را میسر سازد.
- ۲- هر کس در اجرائی حقوق و استفاده از آزادیهای خود، فقط تابع محدودیتهای است که به وسیله قانون، متصرفه منظور تأمین شناسایی و مراعات حقوق و آزادیهای دیگران و برای مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه معاشی، در شرایط یک جامعه دموکراتیک وضع گردیده است.
- ۳- این حقوق و آزادیها، در هیچ موردی نمی تواند بر خلاف مقاصد و اصول ملل متحد اجرا گردد.

ماده ۳۰

هیچ یک از مقررات اعلامیه حاضر نباید طوری تفسیر شود که متضمن حذفی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن بتواند هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه را از بین ببرد و یا در آن راه ممانعت بنماید.

مشاوره‌ها یا استعاضی‌ها

۲- حکم مذکور در بند فوق هیچ گونه انحراف از مواد ۶-۷ (بندهای اول و دوم) ماده ۱۱-۸-۱۰-۱۱-۱۲ را نخواهد سبکد.

۳- دولتهای طرف این میثاق که از حق انحراف استفاده کنند مکلفند بلافاصله سایر دولتهای طرف میثاق را توسط دبرکل ملل متحد از مقرراتی که از آن انحراف ورزیده و جهاتی که موجب انحراف شده است مطلع نمایند و در تاریخ که به این انحرافها حاشیه می‌دهند مراتب را به وسیله اعلامیه جدیدی از همان سری اطلاع دهند.

ماده ۵:

۱- هیچ یک از مقررات این میثاق نباید به نحوی تفسیر شود که متضمن ایجاد حقی برای دولتی یا گروهی یا فردی گردد که به استناد آن به منظور تخصیص هر یک از حقوق و آزادیهای شناخته شده در این میثاق و با محدود نمودن آن بیش از آنچه در این میثاق پیش‌بینی شده است مبادرت به فعالیتی بکند و یا اقدامی بعمل آورد.

۲- هیچ گونه محدودیت یا انحراف از هر یک از حقوق اساسی بشر که به موجب قوانین - کنوانسیونها - آیین‌نامه‌ها یا عرف و عادات نزد هر دولت طرف این میثاق به رسمیت شناخته شده یا نافذ و جاری است، نه عذرانی که این میثاق چنین حقوقی را به رسمیت نشناخته باین که به میزان کمتری به رسمیت شناخته است قابل قبول نخواهد بود.

بخش سوم

ماده ۶:

۱- حق زندگی از حقوق ذاتی شخص انسان است.

این حق باید به موجب قانون حمایت بشود. هیچ فردی را نمی‌توان خودسرانه (بدون مجوز) از زندگی محروم کرد.

۲- در کشورهایی که مجازات اعدام لغو نشده صدور حکم اعدام حائز نیست مگر در مورد مهم‌ترین جنایات طبق قانون لازم‌الاجراء در زمان ارتکاب جنایت که آئین نباید با مقررات این میثاق و کنوانسیونها راجع به جلوگیری و مجازات جرم کشتار دسته جمعی (ژنوسید) مغایت داشته باشد. اجرای این مجازات جایز نیست مگر به موجب حکم صادر از دادگاه صالح.

۳- در موافقن که سلب حیات تشکیل دهنده جرم کشتار دسته جمعی باشد چنین مجرمه است که هیچ یک از مقررات این ماده دولتهای طرف این میثاق را محازت نمی‌دهد که هیچ نمر از هیچ یک از الزاماتی که به موجب مقررات کنوانسیون جلوگیری و مجازات جرم کشتار دسته جمعی (ژنوسید) تقلیل شده انحراف ورزند.

۴- هر محکوم با اعدامی حق خواهد داشت که درخواست عفو یا تخفیف مجازات بنماید عفو صوری یا عفو فردی یا تخفیف مجازات اعدام در تمام موارد ممکن است اعطا شود.

۵- حکم اعدام در مورد جرائم ارتکابی اشخاص کمتر از هجده سال صادر نمی‌شود و در مورد زنان باردار قابل اجرا نیست.

۶- هیچ یک از مقررات این ماده برای تأخیر یا منع اتمام مجازات اعدام از طرف دولتهای طرف این میثاق قابل استناد نیست.

ماده ۷:

هیچ کس را نمی‌توان مرده آزار و شکنجه یا مجازاتها یا رفتارهای ظالمانه یا خلاف انسانی یا توهین قرار داد. مخصوصاً فرار دادن یک شخص تحت آزمایشهای پزشکی یا علمی بدون رضایت آزراده او ممنوع است.

ماده ۸:

۱- هیچ کس را نمی‌توان در برده‌گی نگاه داشت. برده‌گی و خرید و فروش برده بحر نحوی را از انحاء ممنوع است.

۲- هیچ کس را نمی‌توان در بردگی (علاسی) نگاه داشت.

۳- الف- هیچ کس به انجام اعمال شایسته با کار اجباری وادار نخواهد شد.

ب- حق الف بند ۳ را نمی‌توان چنین تفسیر کرد که در کشورهایی که بعضی از جنایات قابل مجازات یا اعدام شایسته است منع اجرای مجازات اعمال شایسته مورد حکم صادره از دادگاه صالح بشود.

ج- اعمال شایسته یا کار اجباری مذکور در این بند شامل امور نیرو نیست.

اول- هر گونه کار یا خدمات ذکر نشده در حق "ب" که متعلقاً به کسی که به موجب یک تصمیم قضائی قانونی زندانی است یا به کسی که موضوع چنین تصمیمی بوده و در حال آزادی مشروط باشد تکلیف می‌گردد.

دوم- هر گونه خدمت نظامی و در کشورهایی که استناعت از خدمت وظیفه به نسبت مسظورت و اوضاعی به رسمیت شناخته شده است هر گونه خدمت ملی که به موجب قانون یا توافق کنندگان و جهائی تکلیف می‌شود.

سوم- هر گونه خدمتی که در موارد فوقه تفریه (فرس مازور) یا بیانی که جنایت یا رفتار بی‌جانانه را نه‌بندیدن می‌کند تکلیف بشود.

چهارم- هر کار یا خدمتی که جزئی از الزامات مدنی (اجتماعی) محسوب می‌شود.

ماده ۹:

هر کس حق آزادی و امنیت شخصی دارد. هیچ کس را نمی‌توان خودسرانه (بدون مجوز) دستگیر یا باز

داشت (زندانی) کرد. از هیچ کس نمی‌توان سلب آزادی کرد مگر به جهات و طبق آئین. مامورین سفروبه حکم قانون

۲- هر کس دستگیر می‌شود باید در موقع دستگیری شدن از جهات (محل) آن مطلع شود و در اسرع وقت اعتراض نماید و از بهرگونه اتهامی که با او نسبت داده می‌شود و دریافت دارد.

۳- هر کس اتهام جرمی دستگیر یا بازداشت (زندانی) می‌شود باید او را در اسرع وقت در محضر دادرس یا هر مقام دیگری که به موجب قانون مجاز به اعمال اختیارات قضائی باشد حاضر نمود و باید در مدت مغفولی دادرس یا آزاد شود. بازداشت (زندانی نمودن) اشخاصی که در انتظار دادرس هستند نباید قانون کلی باشد لیکن آزادی موقت ممکن است موقوف باشد تا تعیینات بشود که حضور منتهم را در جلسه دادرس و سایر مراحل رسیدگی قضائی و حسب مورد برای اجرای حکم تأمین نماید.

۴- هر کس که به اثر دستگیر یا بازداشت (زندانی) شدن از آزادی محروم می‌شود حق دارد که به دادگاه نظم نماید به این منظور که دادگاه بدون تأخیر راجع بقانونی بودن بازداشت اظهار رای بکند و در صورت غیرقانونی بودن بازداشت حکم آزادی او را صادر کند.

۵- هر کس که بطور غیر قانونی دستگیر یا بازداشت (زندانی) باشد حق جبران خسارات خواهد داشت.

ماده ۱۰:

درباره کلیه افرادی که از آزادی محروم شده‌اند باید با انسانیت و احترام به جهت ذاتی شخص انسان رفتار کرد.

۲- الف- متهمین جز در موارد استثنائی از محکومین حداکثر نگاهداری خواهند شد و تابع نظام دادگاههای مناسب با وضع اجتماعی غیر محکوم خواهند بود.

ب- مصارف منتهم باید از بررگسالان جدا بوده و باید در اسرع اوقات ممکن در مورد آنان اتخاذ تصمیم شود.

۳- نظام زندانها متضمن رفتاری با محکومین خواهد بود که هدف اساس آن اصلاح و اعاده حیثیت اجتماعی زندانیان باشد.

مصافز بهرکار باید از بررگسالان جدا بوده و تابع نظامی مناسب با سن و وضع قانونیشان باشد.

ماده ۱۱:

هیچ کس را نمی‌توان تنها به این علت که قادر به اجرای یک تعهد قراردادی خود نیست زندانی کرد.

ماده ۱۲:

هر کس قانوناً در سرزمین دولتی مقیم باشد حق عبور و مرور آزادانه و انتخاب آزادانه سکون خود را در آنجا خواهد داشت.

۲- هر کس آزاد است هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند.

۳- حقوق ملکوتی فوق تابع هیچ گونه محدودیتی نخواهد بود مگر محدودیتها آن که به موجب قانون مطرح گردیده و برای حفظ امنیت ملی - نظم عمومی - سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای دیگران لازم بوده و یا سایر حقوق شناخته شده در این میثاق سازگار باشد.

۴- هیچ کس را نمی‌توان خودسرانه (بدون مجوز) از حق ورود به کشور خود محروم کرد.

ماده ۱۳:

بیگانه‌ای که قانوناً در قلمرو یک دولت طرف این میثاق باشد؛ تقیید در اجرای تصمیمی که مطابق قانون اتخاذ شده باشد ممکن است از آن کشور اخراج بشود و جز در مواردی که جهات جنسی امنیت ملی طور دیگر اقتضا نماید باید امکان داشته باشد که علیه اشخاص بیگانه موقوفه اعتراض کیبم و اجتراس او در مقام صالح یا نزد شخص یا اشخاص مصوب بخصوص از طرف مقام صالح یا حضور نماینده‌ای که به این منظور تعیین می‌کند رسیدگی شود.

ماده ۱۴:

۱- همه در مقابل دادگاهها و دبرانهای دادگستری مساوی هستند. هر کس حق دارد که از این‌که بدادخواست او متضمنه و هلتن در یک دادگاه صالح مستقل و بیطرفانه تشکیل شده طبق قانون رسیدگی بشود و آن دادگاه درباره نقایات اتهامات حرائط علیه او یا اختلافات و بیخجهتونی از الزامات او در اسناد مقنن اتخاذ تصمیم بنماید.

تصمیم به سری بودن جنایات که تمام یا قسمتی از ادوارسنن حقوقیه نظامه اخلاق حسنه یا نظم عمومی یا امنیت ملی در یک جامعه دموکراتیک و حقوق دموکراتیک که مصلحتت زندگی مخصوص اصحاب دعوی اقتضا کند و خواهد در مواردی که از لحاظ کیفیت خاص هلتن بودن جلسات مشرف به امضای دادگستری باشد تاحدی که دادگاه لازم بداند امکان دارد. لیکن حکم صادر از امور کیفری یا مدنی هلتن خواهد بود مگر آنکه مصلحتت مصافر طور دیگری اقتضا نماید یا دادرس مربوطه به استلانات زندانیان یا ولایت اطفال باشد.

۲- هر کس به ارتکاب جرمی منتهم شده باشد حق دادگی نداشته و فرقی نشود قانونی که منظر بودن او بر طبق قانون محرز بشود.

۳- هر کس منتهم بازتاب جرمی بشود یا تساری کامل لاقائل حق تصمیمهای ذیل را خواهد داشت:

الف- در اسرع وقت و بتفصیل برانی که او بجهت از نوع و محل اتهامی که به او نسبت داده می‌شود مطلع شود.

ب- وقت و تسهیلات کافی برای تهیه دفاع خود و ارتباط با وکیل منتخب خود داشته باشد.

ح - بدون تأخیر هر موعه دربار و اطرافت بشود.

د - هر سخاکن حاضر بشود و شخصاً با ه وسیله وکیل منتخب خود از خود دفاع کند و در صورتی که وکیل نداشته باشد حق داشتن وکیل باو اطلاع داده شود و در سرادگی که مصالح دلمگنوی افشا نماید از طرف دادگاه و آسارای او وکیل تعیین بشود که در صورت عسر او از پرداخت حق فرگاله هزینه‌ای نخواهد داشت

در ا شهرداری که علیه او شهادت می دهند سوالات بکند یا بخواهد که از آنها سوالاتی بشود و شهرداری که له او شهادت می دهند یا همان شرایط شهرد علیه او احضار و از آنها سوالات بشود.

و - اگر زما را که در دادگاه تکلم می شود نمی فهمد و یا نمی تواند به آن تکلم کند یک مترجم محاسباً با او کمک کند

ز - محسور نشود که علیه خود شهادت دهد و یا به مجرم بودن اعتراف نماید

۲ - آئین دادرسی جرائن که از لحاظ قانون جزا هنوز بالغ نیستند باید به نسوی باشد که رعایت سن و مصلحت اعاده حیثیت آنان را بنساید.

۵ - هر کسی مرتکب جرمی اعلام بشود حق دارد که اعلام مجرمیت و محکومیت او به وسیله یک دادگاه عالیتری طبق قانون مورد رسیدگی واقع بشود.

۶ - هرگاه حکم قطعی محکومیت جزائی کسی بعداً فسخ بشود یا یک امر حادث یا امری که جدیداً کشف شده دال بر وقوع یک انشاء قضائی باشد و بالتسبیه مورد حفر قرار گیرد شخصی که در نتیجه این محکومیت متحمل مجازات شده استباق خواهد داشت که عسارت او طبق قانون جبران بشود مگر این که ثابت شود که عدم انشاء به موقوف حقیقت متکرم کلا یا جزاً مستتب بشود او بوده است.

۷ - هیچ کس را نمی توان برای جرمی که به علت اتهام آن به موجب حکم قطعی صادر طبق قانون آئین دادرسی کیفری هر کشوری محکوم یا تبرئه شده است مجدداً مورد تعقیب و مجازات قرار داد.

ماده ۱۵:

۱ - هیچ کس به علت فعل یا ترک فعلی که در موقوف ارتکاب بر طبق قوانین ملی یا بین المللی جرم نموده محکوم نمی شود و همچنین هیچ مجازاتی شدیدتر از آنچه در زمان ارتکاب جرم قابل اعمال بوده تعیین نخواهد شد هرگاه پس از ارتکاب جرم قانون مجازات خفیفتری برای آن مقرر در ارتکاب از آن استفاده خواهد نمود.

۲ - هیچ یک از مقررات این ماده با دادرسی و محکوم کردن هر شخصی که به علت فعل یا ترک فعلی که در زمان ارتکاب بر طبق اصول کلی حقوق شناخته شده در جمله ملتها مجرم بوده منافات نخواهد داشتند.

ماده ۱۶:

هر کسی حق دارد به این که شخصیت حقوقی او همه جا شناخته شود.

ماده ۱۷:

۱ - هیچ کسی نباید در زندگی خصوصی و خانوادگی و قاننگاه با مکانبات مورد مداخلات خودمرته (بدون مجوز) یا خلاف قانون قرار گیرد و همچنین شرافت و حیثیت او نباید مورد تعرض غیر قانونی واقع شود.

۲ - هر کسی حق دارد در مقابل این گونه مداخلات یا تعرضها از حمایت قانون برخوردار گردد.

ماده ۱۸:

هر کسی حق آزادی فکر و وجدان و مذهب دارد. این حق شامل آزادی - داشتن یا قبول یک مذهب یا معتقدات به انتخاب خود، همچنین آزادی ابراز مذهب یا معتقدات خود خواهد بود بطور فردی یا جماعت خواه بطور علنی یا در مفاد صادات و اجرائی آداب و اعمال و تعلیمات مذهبی می باشد.

۲ - هیچ کسی نباید مورد اکرامی واقع شود که بآزادی او در داشتن یا قبول یک مذهب یا معتقدات یا انتخاب خودش لطمه وارد آورد.

۳ - آزادی ابراز مذهب یا معتقدات را نمی توان تابع محدودیتهایی نمود مگر آنچه منحصراً به موجب قانون پیش بینی شده و برای حمایت از امنیت، نظم، سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای اساس دیگران ضرورت داشته باشد.

۴ - دولتهای طرف این میثاق متعهد می شوند که آزادی والدین و بر حسب مورد سرپرستان قانونی کودکان را در تأمین آموزش مذهبی و اخلاقی کودکان مطابق معتقدات خودشان محترم بشمارند.

ماده ۱۹:

۱ - هیچ کس را نمی توان بنسبت عقایدش مورد ترحمات و افتخار قرار داد.

۲ - هر کسی حق آزادی بیان دارد. این حق شامل آزادی تفحص و تحصیل و انشاء اطلاعات و افکار از هر قبیل بدون توجه بسر حدات خواه شفاهاً یا به صورت نوشته یا چاپ یا به صورت هنری یا بهر وسیله دیگری باشد.

۳ - هیچ مصلحتی مستحق مذکور در بند ۲ این ماده مستلزم حقوق و مسئولیتهای خاص است و للمسکن است تابع محدودیتهای معینی بشود که در قانون تصریح شده و برای امور ذیل ضرورت داشته باشد:

الف - احترام حقوق با حیثیت دیگران

ب - حفظ امنیت ملی یا نظم عمومی یا سلامت یا اخلاق عمومی.

ماده ۲۰:

۱ - هر گونه تبلیغ برای جنگ به موجب قانون ممنوع است

۲ - هر گونه دعوت (ترغیب) به کینه (نفرت) ملی یا نژادی یا مذهبی که محرک تمیض یا مسامحه یا اعمال زور باشد به موجب قانون ممنوع است.

ماده ۲۱:

حق تشکیل جماعت مسالمت آمیزه رسمیت شناخته می شود اعمال این حق تابع هیچ گونه محدودیتی نمی تواند باشد جز آنچه بر طبق قانون مقرر شده و در یک جامعه دموکراتیک به مصلحت امنیت ملی یا ایمنی عمومی یا نظم عمومی یا برای حمایت از سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای دیگران ضرورت داشته باشد.

ماده ۲۲:

۱ - هر کسی حق اجتماع آزادانه با دیگران را در دفاز جمله حق تشکیل ستدبکا (اتحادیههای صغری) و الحاق به آن برای حمایت از منافع خود.

۲ - اعمال این حق تابع هیچ گونه محدودیتی نمی تواند باشد مگر آنچه که به موجب قانون مقرر گردیده و در یک جامعه دموکراتیک به مصلحت امنیت ملی یا ایمنی عمومی - نظم عمومی یا برای حمایت از سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای دیگران ضرورت داشته باشد این ماده ملایم تر از آنچه در این قانون مقرر شده است.

۳ - هیچ یک از مقررات این ماده دولتهای طرف کنفرسیون مورخ ۱۹۲۸ سازمان بین المللی کار مربوط به آزادی سندیکائی و حمایت از حق سندیکائی (حق تشکیل شدن) را محیط نمی داند که با اتحاد تدابیر قانونگذاری یا با نحوه اجرای قوانین به تعصیهای مقرر در کنفرسیون لطمه وارد آورد.

ماده ۲۳:

۱ - خانواده عصراً طبیعی و اساس جامعه است و استنفاد حمایت جامعه و حکومت را دارد.

۲ - حق نکاح و تشکیل خانواده برای زنان و مردان از زمانی که به سن ازدواج می رسند و رسمیت نشانی می شود.

۳ - هیچ نکاحی بدون رضایت آزادانه و کامل طرفین آن منعقد نمی شود.

۴ - دولتهای طرف این میثاق تدابیر مقتضی به منظور تأمین تساری حقوق و مسئولیتهای زوجین در مورد ازدواج در مدت زوجیت و هنگام انحلال آن اتخاذ خواهند کرد. در صورت استحلال ازدواج پیش بینی هائی برای تأمین حمایت لازم از انحلال بعمل خواهند آورد.

ماده ۲۴:

۱ - هر کودکی بدون هیچ گونه تمیض از حیث نژاد رنگ - جنس - زبان - مذهب - اصل و متعلق با اجناس - مکتب یا نسب - درود از تعالیر حمایتی که به اقتضای وضع صغیر برورش از طرف خانواده او و جامعه و حکومت کشور او باید بعمل آید برخوردار گردد.

۲ - هر کودکی باید بلافاصله پس از ولادت به ثبت برسد و هواری نامی بشود.

۳ - هر کودکی حق تحصیل تابعیتی را دارد.

ماده ۲۵:

هر انسان عضو اجتماع است و امکان خواهد داشت بدون (در نظر گرفتن) هیچ یک از تمیضات مذکور در ماده ۲ و بدون محدودیت غیر ضروری:

الف - در اداره امور عمومی بالمشاره یا بواسطه نمایندگانی که آزاد انتخاب شوند شرکت نماید

ب - در تشکیلات ادواری که از روی صحت به آراء عمومی معلومی و سخن اشخاص شده و تعیین کننده بیان آزادانه اراده اشخاص کنندگان باشد رأی دهد و انتخاب بشود.

ج - با حق تساری طبق شرایط کلی شناخته به مشاغل عمومی کشور خود ناقل شود.

ماده ۲۶:

۱ - کلیه اشخاص در مقابل قانون متساوی هستند و بدون هیچ گونه تمیض استنفاد حمایت بالسوبه قانون را دارند از این لحاظ قانون باید هر گونه تمیض را منسوخ و براری کلیه اشخاص حمایت سزائی و مشمولی علیه هر نوع تمیض خصوصاً از حیث نژاد - رنگ - جنس - زبان - مذهب عقاید سیاسی و عقاید دیگر - اصل و متعلق با اجناس - مکتب - نسب - یا هر وضعیت دیگر تفحص بکند.

ماده ۲۷:

در کشورهائی که اقلیتهای نژادی، مذهبی یا زبانی وجود دارند تمیضات منطبق به اقلیتهای مربوط را نمی توان از این حق محروم نمود که محتمناً با سایر افراد گروه خودشان از فرهنگ خاص خود منتفع شوند و به دین خود متدین بوده و بر طبق آن عمل کنند یا بران سوه تکلم نمایند.

برای دموکراسی ، حقوق بشر به پیش .